

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3630-22

meddelad i Stockholm den 19 januari 2024

KLAGANDE

Polismyndigheten
106 75 Stockholm

MOTPART

AA

Ombud: Advokat Sebastian Scheiman
Scheiman Advokatbyrå AB
Sibyllegatan 49
114 42 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 16 maj 2022 i mål nr 8136-21

SAKEN

Förvaring av skjutvapen

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

1. Den som innehar ett skjutvapen är skyldig att ta hand om detta och hålla det under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt det. När vapnet inte används ska det förvaras i ett säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme. Innehavaren kan få ett tidsbegränsat tillstånd att förvara vapnet hos någon annan om han eller hon inte själv kan ta hand om det eller om det annars finns särskilda skäl.
2. AA, som bor i Solna, ansökte om förnyat tillstånd att förvara skjutvapen hos sin pappa i Varberg. Han hade då sedan 20 år tillbaka beviljats flera, på varandra följande, tillstånd att förvara vapen där. Som skäl för den nu aktuella ansökan uppgav han bl.a. att vapnen uteslutande används vid jakt på jaktmarker i anslutning till föräldrahemmet.
3. Polismyndigheten avslag ansökan med motiveringen att det inte fanns något som tydde på att AA inte själv kunde ta hand om sina skjutvapen och inte heller några särskilda skäl som talade för att ett tillstånd att förvara vapnen hos någon annan kunde beviljas.
4. AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm som avslag överklagandet. Förvaltningsrätten ansåg det inte vara visat att AA var förhindrad att förvara vapnen i sin bostad och bedömde att endast den omständigheten att han hade anknytning till sitt föräldrahem och avsåg att bedriva jakt där inte utgjorde särskilda skäl för att bevilja förvaring av hans vapen i föräldrahemmet.
5. AA överklagade till Kammarrätten i Stockholm som upphävde förvaltningsrättens dom och Polismyndighetens beslut samt visade målet åter till Polismyndigheten för fortsatt prövning.

6. Kammarrätten konstaterade att AA hade haft tillstånd att förvara vapen hos sin pappa sedan han flyttade från föräldrahemmet och att han avsåg att fortsätta jaga på jaktmarker i anslutning till föräldrahemmet. Det var enligt kammarrätten därmed fråga om en situation som liknade den som lagstiftaren angett som exempel på när tillstånd att förvara vapen hos annan kan ges. Att det var länge sedan AA flyttade från föräldrahemmet ansågs inte i sig vara ett skäl att neka honom det sökta tillståndet. Vid en helhetsbedömning kom kammarrätten fram till att det fanns särskilda skäl att ge AA tillstånd för förvaring av vapen hos någon annan, men ansåg att den fortsatta prövningen av förutsättningarna för att bevilja det sökta tillståndet skulle göras av Polismyndigheten.

YRKANDEN M.M.

7. *Polismyndigheten* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen, med ändring av kammarrättens dom, ska fastställa förvaltningsrättens dom och anför följande. Vid prövningen av om tillstånd bör medges måste den tid som förflutit sedan vapeninnehavaren flyttade från föräldrahemmet vägas in. Om förvaring hos någon annan kan godtas under en oöverskådlig framtid urholkas huvudregeln att det är vapeninnehavaren själv som ska ta hand om sina vapen. En rimligare tolkning av förarbetena är att ju längre tid som har gått sedan vapeninnehavaren flyttade från föräldrahemmet, desto svagare ska anknytningen dit anses vara.
8. AA anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Frågan i målet**

9. Frågan i målet är vad som krävs för att det ska finnas särskilda skäl för tillstånd att förvara skjutvapen hos någon annan än hos vapeninnehavaren själv.

Rättslig reglering m.m.

10. I 5 kap. 1 § vapenlagen (1996:67) föreskrivs att den som innehar skjutvapen är skyldig att ta hand om egendomen och hålla den under sådan uppsikt att det inte finns risk för att någon obehörig kommer åt den. När vapnen inte används ska de enligt 2 § första stycket förvaras i säkerhetsskåp eller i något annat lika säkert förvaringsutrymme.
11. Av 3 § första stycket framgår att en innehavare får lämna över sina skjutvapen till någon annan för förvaring, om han eller hon inte själv kan ta hand om egendomen eller om det annars finns särskilda skäl. För sådan förvaring krävs som huvudregel tillstånd. Vid tillståndsprövningen ska särskilt beaktas möjligheten för mottagaren att erbjuda en säker förvaring. Tillståndet ska tidsbegränsas.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. Enligt 5 kap. 1 § vapenlagen ska den som innehar ett skjutvapen ta hand om detta och hålla det under uppsikt. När vapnet inte används ska det normalt förvaras i ett säkerhetsskåp. Enligt 3 § får vapnet förvaras hos någon annan om innehavaren inte själv kan ta hand om det eller om det annars finns särskilda skäl. I målet är ostridigt att det inte finns några hinder för AA att själv ta hand om sina vapen. Det som nu ska prövas är om det ändå finns särskilda skäl att låta honom förvara vapnen hos någon annan.

13. I förarbetena till 5 kap. 3 § vapenlagen uttalas följande. Det finns situationer där det framstår som klart motiverat att förvaring ska kunna ske hos någon annan och möjligheterna till sådan förvaring bör därför vidgas i viss utsträckning. Det kanske praktiskt sett viktigaste fallet är när en son eller dotter flyttar från föräldrahemmet till en tätort eller storstad men avser att fortsätta jaga på sina föräldrars jaktmarker. I sådana fall kan det till och med vara att föredra att vapnet även framgent förvaras i föräldrahemmet, i stället för att tas med till den nya bostadsorten. Det kan också finnas likartade situationer där förvaring hos någon annan framstår som mera lämpligt än förvaring hos tillståndsinnehavaren. Så kan t.ex. vara fallet om någon flyttar till en storstad på grund av sitt arbete men har kvar en väsentlig anknytning till sin hembygd där han eller hon avser att fortsätta att bedriva jakt. För att förvaring hos annan ska tillåtas bör krävas att det efter en helhetsbedömning framstår som motiverat att förvaringen sker hos någon annan än tillståndshavaren (prop. 1999/2000:27 s. 52).
14. Av förarbetena kan den slutsatsen dras att syftet med bestämmelsen i 5 kap. 3 § vapenlagen är att möjliggöra förvaring av skjutvapen hos någon annan när sådan förvaring framstår som motiverad och mera lämplig än förvaring hos vapeninnehavaren själv. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan så i regel anses vara fallet när innehavaren avser att regelbundet bedriva jakt på en annan plats än där han eller hon bor och vapnen förvaras i anslutning till den platsen. Om det i en sådan situation inte finns några omständigheter som talar emot att det är motiverat och mera lämpligt att vapnen förvaras där jakten bedrivs i stället för hos innehavaren själv, bör kravet på särskilda skäl för förvaring hos någon annan därför anses vara uppfyllt.
15. Högsta förvaltningsdomstolen har i rättsfallet HFD 2016 ref. 77 konstaterat att möjligheten att få tillstånd att förvara vapen hos någon annan inte förutsätter att förvaringen är en tillfällig lösning. Något hinder för att ge förnyade och upprepade tillstånd så länge den beskrivna situationen består finns således inte.

16. Av utredningen i målet framgår att AA har haft tillstånd att förvara sina vapen hos sin pappa sedan han flyttade från föräldrahemmet. Han har obestritt uppgett att han regelbundet bedriver jakt i anslutning till föräldrahemmet. Några omständigheter som talar emot att det är motiverat och mera lämpligt att förvaringen fortsatt sker hos pappan har inte kommit fram.
17. Mot denna bakgrund finner Högsta förvaltningsdomstolen att det finns särskilda skäl för att låta AA förvara sina vapen hos någon annan. Den fortsatta prövningen av förutsättningarna för att bevilja det sökta tillståndet bör som kammarrätten beslutat göras av Polismyndigheten. Överklagandet ska därmed avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Margit Knutsson, Kristina Ståhl, Leif Gäverth och Martin Nilsson.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Sarah Helaoui.